

FÖLDMUNKAGÉP- KEZELŐ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

FÖLDMUNKAGÉP-KEZELŐ

Feladatok és tevékenységek

A földmunkagép-kezelő a nehézgép-kezelők közé tartozik.

Ez a szakma főként az út- illetve közműépítésekhez, építkezésekhez kötődik.

Kialakulása a technika fejlődésének eredménye, hiszen gépek nélkül a felgyorsult útépitési igények nem valósulhatnának meg. Napjainkra megnövekedett az igény az autópályák, és vasúti alapok üzletrészek építésére, ehhez a munkához sok földet kell megmozgatni. A XXI. század földmunkagép-kezelők nélkül szinte elképzelhetetlenek lennének.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A földmunkagép-kezelő utak, hidak, csatornák, építmények létrehozásakor elvégzi a nagytömegű föld mozgatásával járó műveleteket. Kiássa az árkokat, csatornákat, alapokat. Megfelelő terepviszonyokat alakít ki, tehát egyengeti a talajt, van, ahol ennek során kiárkolásra, máshol feltöltésre van szükség. Elhordja a megmaradó, fel nem használt talajt. Mindezt megfelelő gépekkel (markoló, úgynevezett caterpillar gépekkel, hidraulikus berendezésekkel működtetett gépekkel) végzi.

Munkája során segédkezik útépitéseknél, valamint építkezéseknél, például alap kiásásánál, pinceásásnál, tereprendezésnél (akár egy építési telken is).

A közművesítések során is szerephez jut: villamos vezetékek, gázvezeték, csatornahálózat, telefon földalatti vezetésénél előkészíti a talajt, a terveknek megfelelő helyen megfelelő mélységű gödröt ás, a csöveket, vezetékeket gépe segítségével helyére teszi. Épületek lebontásában is segít.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A földmunkagép-kezelő legfontosabb eszköze a gép, mellyel dolgozik. Ez lehet markoló, melyet különféle kanalakkal, lapátokkal (pl. gyalulapát) szerelhet fel a kezelő, az adott munkafolyamatnak megfelelően.

Léteznek kotrógépek, földgyaluk is, valamint homlokrakodók, árokásó gépek, cölöpverő munkagépek, daruk is.

Munkájuk fő anyaga útépítések esetén a különböző minőségű homoktípusok, a murva, kavicsok.

Hol végzi a munkáját?

Munkáját szabadban végzi, a gépben ülve. A munka az időjárási jellemzőktől függő idénymunka. A különféle építési munkálatok a talaj téli fagyott állapota miatt kora tavasztól késő őszig tartanak.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

Kapcsolatba kerül a megbízóval (pl. telektulajdonossal) aki a feladatot részére kiadja, de lehet ez a megbízó akár egy önkormányzat is, ha csatornázási munkálatokat végeztet, vagy maga a csatornázási (telefon-, stb.) társaság is.

Ha útépítésben vesz részt a földmunkagép-kezelő, a legtöbb esetben több gép dolgozik egy adott területen.

Ilyenkor együtt kell működnie a többi gépkezelővel. A feladatokat a munkavezető, építésvezető adja ki, az ellenőrzési feladatokat a megrendelő megbízottja a kivitelező látja el, akikkel szintén kapcsolatba kerül. A gépek karbantartásához szükséges szakemberekkel is kapcsolatot tarthat.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A földmunkagép-kezelő munka balesetveszélyes munkakör. Kicsit meglepő, de végső soron a gépek kezelése ülőmunkának minősül.

A munkavégzés a szabadban történik, tehát a nagy meleg, a hideg, a por megterheli a szervezetet. Idényben, mikor rengeteg megrendelés érkezik a földmunkákra, napi 10-12

órát is kell dolgoznia egy gépkezelőnek, ennek megfelelően jó fizikummal, megfelelő teherbírással kell rendelkeznie.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A munkájuk során a földmunkagép-kezelők ki vannak téve az időjárás viszontagságainak, a kánikulának és az erőteljes lehülésnek.

Zajterhelés érheti a gépkezelőt.

A por nagyfokú jelenléte miatt allergia alakulhat ki.

A gépek az egyenetlen talajon imbolyoghatnak, ami rázkódást okoz.

Ez a munkahely balesetveszélyes, egy esetleges hiba, vagy figyelmetlenség esetén a gép eldőlhethet, sérülést okozhat.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk, tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- ép színlátás,
- teljes látótér és térlátás,
- jó egyensúlyérzék,
- karok, kezek, ujjak fokozott használata,
- lábak, lábfejek fokozott használata,
- fokozott figyelem,
- együttműködés.

A foglalkozás gyakorlása során felmerülő kockázati tényezők:

- tartós ülőmunka,
- tartós kényszertesthelyzet,
- zaj,

- vibráció,
- nedves, nyirkos, párás levegő,
- poros, füstös, gázos levegő,
- fokozott balesetveszély,
- szabadban végzett munka,
- váltakozó munkahely.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

Mivel a gépkezelés során a legtöbbször csapatban kell dolgozni, így fontos, hogy másokkal tudjon együttműködni. Fontos a szabályok betartása, a terveket követése. A szem-kéz koordináció működésének magas szintje és a kiváló térbeli tájékozódás, a jó szemmérték követelmény.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

A fizika tanulása, szeretete nélkülözhetetlen a gépkezeléshez, valamint ismerni kell a talajtípusokat, a különböző domborzati viszonyok jellemzőit, ehhez a földrajz tantárgyban tanultak a fontosak. A testnevelés, technika (gyakorlat) tárgyak jó eredménye is segíthet a munkavégzésben.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Aki szeretne földmunkákkal foglalkozni, fontos, hogy szeressen gépekkel dolgozni. Érdekelje a gépek működése, és szeresse az átlagostól eltérő feladatokat. Különböző nagyságú és nehezen mozgó gépek kezelése segíti a szakmai sikert. Aki ezt a munkát választja, szeret emberekkel együtt dolgozni, és szereti a szabadban végzett tevékenységet.

Szakképzés

A földmunkagép-kezelő (Nehézgépkezelő) szakképesítés célja a jogosítványukba bejegy-

zett géptípusokkal, gépkezelői tevékenység végzésére alkalmas szakemberek képzése, bármely gazdasági ágazatban.

Előképzettség

A képzésben való részvétel előfeltétele a nyolcadik évfolyam elvégzésével tanúsított alapfokú iskolai végzettség, a 18. életév betöltése, valamint szakmai alkalmasság.

Képzési idő

A középfokú szakképesítés iskolarendszeren kívüli képzésben is megszerezhető. A képzés 40 százalékában gyakorlati képzés folyik. A tanfolyami keretben történő képzés időtartama, a képzőhelytől függően: 100- 150 óra elméleti és 50- 100 óra gyakorlati képzés.

A szakképzés elméleti és gyakorlati tárgyai

Anyag- és gyártmányismeret, Belsőégésű motorok, Hidraulika és pneumatika, Elektrotechnika, Munkavédelem, Géptípusra vonatkozó szerkezettani ismeretek, Gépkezelési gyakorlat.

A szakképesítés vizsgakövetelménye

A szakmai vizsga alap-, és kiegészítő vizsgákból áll. Alapvizsgán írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgákon adnak számot tudásukról a vizsgázók. Az írásbeli vizsga tárgyai: anyag- és gyártmányismeret, belsőégésű motorok, hidraulika és pneumatika, elektrotechnika.

Szóbeli vizsgát belsőégésű motorok, hidraulika és pneumatika, elektrotechnika, munkavédelem, és géptípusra vonatkozó szerkezettani ismeretekből kell tenniük a vizsgázóknak.

A gyakorlati vizsga gépkezelési gyakorlat (a képző szervnél, vagy a gazdálkodó szervezet vezetője, esetleg megbízottja által kijelölt gyakorlati vizsgabizottság előtt).

A kiegészítő vizsga szóbeli része munkavédelem (a gépre vonatkozó biztonságtechnika), és géptípusra vonatkozó szerkezettani ismeretek vizsgatárgyából áll. Gyakorlati részén gépkezelési gyakorlatot kell végrehajtani (a képző szervnél, vagy a gazdálkodó szervezet vezetője, esetleg megbízottja által kijelölt gyakorlati vizsgabizottság előtt).

Tanfolyam elvégzése nélkül vizsgát tehetnek az alábbi végzettséggel rendelkezők: földmunkagépezés, emelő- és rakodógépezés, általános építőgépezés, építőgép szerelő és javítógépezés, építőipari gépszerelő, építőipari gépezés, anyagmozgató gépszerelő, építőgép szerelő, géplakatos, mezőgazdasági gépszerelő, autószerelő, gépjárművezető és – karbantartó, dízelmozdony szerelő, vasúti járműszerelő, nagyvasúti villamos-, járműszerelő, közúti villamos- járműszerelő, elektorlakatos, felvonószerelő, mezőgazdasági gépész (növénytermesztő gépész).

Kapcsolódó foglalkozások

Útépítő, útkarbantartó,	Út-, híd- és vasútépítőgép-kezelő,
Hidromechanikus és úszómunkagép-kezelő,	Egyéb mobil gépek kezelői.

A szakképesítéssel betölthető munkakörök

Markológép-kezelő,	Dózerkezelő,
Mechanikus és hidraulikus markolás,	Kotrógép-kezelő,
Árokásógép-kezelő,	Nehézgép-kezelő.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

A szakma jövőjéről készült tájékoztatás a <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php> weblapon érhető el, a foglalkozás megadásával.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.